

Інформаційна політика

(інформаційне суспільство, інформаційне право):

анотований бібліографічний список

2025. – Вип. 12 (грудень). – 15 с.

<http://www.nplu.org/article.php?id=423>

1. **Бережна Д. Телемарафон «Єдині новини» додатково отримав 109 мільйонів гривень до кінця 2025 року** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 23 груд. – Електрон. дані. *Як повідомили «Наші гроші» з посиланням на «Прозорро», у березні з телеканалами уклали чотири угоди на створення контенту для марафону «Єдині новини #UАразом» в 2025 р. на 738 млн грн, тепер їм дозамовили послуги на листопад – грудень на 109 млн грн: вартість нових договорів становить від 24 до 29 млн грн. Прописано різний обсяг оплачуваного контенту, відтак ціни за годину різняться. Зазначено, що у проєкті Державного бюджету на 2026 р. передбачено понад 1,5 млрд грн на фінансування телемарафону «Єдині новини». Про це повідомив народний депутат Ярослав Железняк. Також, за його словами, близько 80 млн грн виділили на телеканал «Рада». З урахуванням видатків на ще один телемарафон «Freedom» виробникам контенту для обох марафонів заплатили вже 2,70 млрд грн, підраховали «Наші гроші».* Текст:

<https://focus.ua/uk/economics/737990-telemarafon-yedini-novini-platforma-otrimala-dodatkovе-finansuvannya-na-109-mln-grn>

2. **Богомаз О. Ю. Інноваційні підходи в роботі з дітьми-ВПО в умовах мережевого суспільства: розвиток стійкості, творчості та цифрової інтеграції** [Електронний ресурс] / Оксана Юріївна Богомаз // Культур. альм. – 2025. – № 3. – С. 115-121. *Обґрунтовано інноваційні підходи до підтримки дітей з числа внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в умовах мережевого суспільства, де освітня взаємодія має реляційно-конективний характер. Емпіричною базою є кейс онлайн-тренінгу УДУ ім. М. Драгоманова (11.06.2025), у межах якого*

90 педагогів опанували арттерапевтичні, ігрові, SEL-модулі та цифрові інструменти. Показано, що вправи «Безпечний простір», «Дерево ресурсів» і рольові симуляції сприяють осмисленню травматичного досвіду, відновленню агентності та формуванню мереж підтримки. Обґрунтовано перехід від разових інтервенцій до сталої освітньої екосистеми з мікрокреденціалами, менторськими мережами та рефлексивними метриками благополуччя, що забезпечує конективну резильєнтність і гідну участь дітей-ВПО в освіті. Етична та правова рамка повинна бути чітко виписана: стандартизовані згоди батьків і дітей, мінімізація чутливих даних, прозорі правила зберігання та обміну, права на «вимкнення» й альтернативні офлайн-маршрути для тих, хто обмежений у доступі до мережі. Механізмами зворотного зв'язку мають стати дорадчі панелі з участю педагогів, батьків і самих підлітків-ВПО, щоб політика не втрачала контакту з живою практикою. Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/674/616>

3. **Буняк В. «Репортери без кордонів» запустили міжнародну платформу з інструментами для захисту журналістів** [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 2 груд. – Електрон. дані. У рамках глобальної стратегії підтримки незалежної журналістики міжнародна організація «Репортери без кордонів» (RSF) запускає сайт «Ресурси RSF для журналістів» з практичними інструментами, які допоможуть журналістам у всьому світі зміцнити свою фізичну, цифрову, психологічну та юридичну безпеку, а також поглибити своє розуміння професійних журналістських стандартів. Про це повідомили на сайті RSF. Платформа пропонує контент, адаптований до кожного регіону. Сайт перекладено вісьмома мовами: англійською, арабською, мандаринською (спрощеною і традиційною), іспанською, французькою, тайською та українською. Платформа «Ресурси для журналістів» є результатом масштабної перебудови RSF, зумовленої бажанням розширювати свою діяльність на міжнародному рівні. RSF також пропонує нові посібники із захисту даних та безпеки комунікацій для боротьби з такими загрозами, як доксинг. Текст: <https://detector.media/infospace/article/246003/2025-12-02->

reportery-bez-kordoniv-zapustily-mizhnarodnu-platformu-z-instrumentamy-dlya-zakhystu-zhurnalistiv/

4. **Буняк В. Міжнародні медіаорганізації виступили проти амністії за злочини Росії проти журналістів в Україні** [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 8 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що платформа «Media Freedom Rapid Response» (MFRR) та партнерські медіаорганізації виступили проти будь-яких пропозицій щодо надання амністії за російські воєнні злочини проти журналістів у рамках угоди про припинення війни РФ проти України. Відповідне спільне звернення оприлюднили на сайті Міжнародного інституту преси (IPI) у відповідь на попередній «мирний план», який запропонувала адміністрація Президента США Дональда Трампа і який передбачав «повну амністію» для всіх злочинів, скоєних під час війни. Згодом медіа повідомили, що цей пункт зняли з обговорення, однак у MFRR наголосили, що будь-яка спроба запровадити повну амністію за воєнні злочини проти журналістів чи цивільних порушуватиме міжнародне гуманітарне право та зобов'язання у сфері прав людини. Організації підтримали розслідування воєнних злочинів Міжнародним кримінальним судом та українськими правоохоронцями й схвалили ініціативу Ради Європи створити Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України. Вони закликали країни-члени Ради Європи пришвидшити цей процес, щоб майбутній трибунал міг повноцінно розслідувати всі злочини, включно з тими, що були спрямовані проти журналістів.* Текст: <https://detector.media/infospace/article/246142/2025-12-08-mizhnarodni-mediaorganizatsii-vystupyly-proty-amnistii-za-zlochyny-rosii-proty-zhurnalistiv-v-ukraini/>

5. **Впроваджуємо доступність цифрових сервісів для всіх категорій громадян** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 9 груд. (№ 488). – Електрон. дані. *Повідомлено, що 5 грудня Кабінет Міністрів України (КМ України) подав до Верховної Ради України (ВР України) проєкт Закону «Про цифрову доступність в Україні» (реєстр. № 14278). Відповідно до пояснювальної записки, законопроект*

розроблено з метою створення ефективного механізму для забезпечення цифрової доступності електронних інформаційних ресурсів, онлайн-ресурсів та електронних послуг для всіх осіб, зокрема з функціональними порушеннями або інвалідністю. Зазначено, що документ підготовлено відповідно до зобов'язань України за Угодою про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС). Він визначає обов'язок державних органів та інших установ забезпечити доступності веб-сайтів, мобільних додатків та електронних сервісів. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/389089>

6. **ВС: Якщо власник Facebook-сторінки не обмежив доступ, то інформація на ній є загальнодоступною** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 23 груд. – Електрон. дані. *Йдеться про правовий статус інформації на відкритих сторінках у соціальній мережі Facebook у контексті практики Верховного Суду (ВС) України. Судова позиція полягає в тому, що якщо власник Facebook-сторінки не обмежив доступ до неї, розміщена на ній інформація є загальнодоступною для необмеженого кола осіб, що може мати юридичні наслідки в кримінальному та адміністративному праві (наприклад, відповідальність за публікацію заборонених матеріалів) — оскільки відкритий доступ розглядається як свідоме надання інформації суспільству. Це узгоджується з загальними принципами доступу до публічної інформації та законодавчими нормами про відкритість інформації, де доступ визнається відкритим, якщо він не обмежено відповідно до закону.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/vs-yakshcho-vlasnik-facebookstorinki-ne-obmezhiv-dostup-to-informaciya-na-niy-e-zagalnodostupnoyu.html>

7. **Гнатенко М. П. Дезінформація як зброя і детермінанта скоєння злочинів проти людяності** [Електронний ресурс] / М. П. Гнатенко // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 10. – С. 244-247. *Проаналізовано інформаційну політику РФ щодо України, яка базується на дезінформації, що є потужною зброєю, загрозою та детермінантою скоєння злочинів проти людяності. Зазначено, що засоби масової інформації (ЗМІ) мають великий вплив на ідеологічне та політико-правове формування громадян своїх країн, окрім того, такий вплив може виходить далеко за межі власної держави.*

Наголошено, що з урахуванням процесів глобалізації такі країни, як РФ, Китай та інші мають змогу поширювати вигідні їм тези задля змінення суспільної думки у демократичних країнах, що у майбутньому дозволило б привести до влади у цих державах союзницькі політичні сили, а також забезпечило б підтримку, а не засудження будь-яких незаконних дій держави-агресора. Встановлено зв'язок між інформаційною політикою та скоєнням злочинів проти людяності, оскільки систематична дезінформація, яка масово поширюється у ЗМІ, може спонукати до підтримки/скоєння злочинів. Наведено приклади агресії РФ проти України, Молдови, Грузії та здійснення Китаєм як інформаційного, так і політичного та військового тиску на Тайвань. Резюмовано, що з огляду на виклики в інформаційній безпеці демократичним країнам слід об'єднувати власні зусилля для боротьби з наростаючими загрозами дезінформації та популізму, а також важливим є впровадження програм для підвищення медіаграмотності власних громадян і поліпшення навичок критичного мислення. Текст:

http://lsej.org.ua/10_2025/56.pdf

8. Горон Д. Мовна омбудсманка прокоментувала пропозицію заборонити російськомовні версії сайтів [Електронний ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 11 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що автор петиції щодо заборони російськомовної версії сайтів Олександр Леоненко вимагає від Кабінету Міністрів України (КМ України) розробити та подати на розгляд законопроект, який передбачатиме повну заборону створення та існування російськомовних версій сайтів, а також відповідальність для власників та адміністраторів сайтів за порушення цієї вимоги. Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська вважає, що петиція про заборону російськомовних версій сайтів є симптомом глибокого болю українців, але наразі немає правового інструменту це заперечити. Водночас вона зауважила, що вимога петиції суперечить ст. 27 Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», яка дозволяє існування інших мовних версій сайту, якщо українська версія є головною. На запитання про пропозицію внести в мовний закон норму, яка

дозволяла б існування інших мовних версій сайту, крім російської, Уповноважена сказала, що над цим можна працювати. Текст: <https://detector.media/infospace/article/246230/2025-12-11-movna-ombudsmanka-prokomentovala-propozytsiyu-zaboronyty-rosiyskomovni-versii-saytiv/>

9. **Жуковська Н. Медіависвітлення війни в Україні в польському інформаційному просторі: дискурс та аналіз** [Електронний ресурс] / Наталія Жуковська // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 9. – С. 47-52. *Розглянуто особливості висвітлення у польських медіа тематики війни в Україні, особливо від початку повномасштабного вторгнення РФ. Проаналізовано зміст публікацій провідних польських медіа (онлайн-видань, радіо й телебачення), аби з'ясувати, які наративи та дискурсивні стратегії вони використовують для інтерпретації війни, як формують образи учасників конфлікту, яку роль відіграють у створенні суспільного уявлення про війну в Україні. Визначено, як змінювався медійний фокус польського інформаційного простору залежно від етапів війни. Зроблено висновки щодо ролі польських медіа у формуванні зовнішньої рецесії війни в Україні, їх внеску в міжнародну інформаційну підтримку нашої держави, а також щодо викликів об'єктивності, політичної риторики та маніпуляцій.* Текст: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/343040>

10. **Знає І. ZN.UA та ще 16 медіа увійшли до Білого списку українських онлайн-видань від ІМІ** [Електронний ресурс] / Ірина Знає // Дзеркало тижня. – 2025. – 16 груд. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що медійна громадська організація «Інститут масової інформації» опублікував білий список онлайн-видань за II півріччя 2025 р., до якого цього разу увійшли 17 видань. Зауважено, що до Списку прозорих та відповідальних медіа за результатами двоетапного глибокого моніторингу потрапили: «Суспільне. Новини», «Еспресо», «Бабель», «Українська правда», «Радіо Свобода», «hromadske», «ZN.UA», «Тексти», «LB.ua», «Укрінформ» та ін.* Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/znu-a-ta-shche-16-media-vvijshli-do-biloho-spisku-ukrajinskikh-onlajn-vidan-vid-imi.html>

11. **Зустріч Зеленського з Папою означає нівелювання російських дипломатичних операцій**, – Віктор Ягун [Електронний ресурс] // RISU.ua :

[вебсайт]. – 2025. – 9 груд. – Електрон. дані. Генерал-майор запасу Служби безпеки України (СБУ), колишній заступник голови СБУ Віктор Ягун проаналізував, чим важливий сьогоднішній візит Президента України Володимира Зеленського до Ватикану – в контексті переговорів із адміністрацією Дональда Трампа. В. Ягун оцінив візит Президента України до Ватикану як стратегічний крок, що зменшує вплив РФ на міжнародну дипломатію та підриває її спроби дискредитувати Україну. Візит до Папи Римського створює новий дипломатичний контекст для подальших переговорів із адміністрацією США, зокрема у зв'язку з можливим мирним планом. Втручання Ватикану як морального та дипломатичного авторитета може посилити легітимність української позиції, сприяти підтримці гуманітарних ініціатив (повернення полонених, депортованих дітей) і знизити простір для російської пропаганди та маніпуляцій. Зустріч слугує сигналом міжнародній спільноті, що Україна готова до діалогу, але водночас має підтримку сильних глобальних інституцій, що може стримати тиск на Київ. В. Ягун вважає, що аудієнція у Ватикані — це не просто символічний жест, а важливий геополітичний крок, який потенційно зміщує дипломатичну гру на користь України та знижує ефективність російських маніпуляцій на міжнародній арені.

Текст: https://risu.ua/zustrich-zelenskogo-z-papoyu-oznachayev-nivelyuvannya-rosijskih-diplomaticnih-operacij---viktor-yagun_n160838

12. **Ідентичність і культура в добу змін: від історичної пам'яті до цифрових практик** / [Л. П. Бойко та ін. ; відп. ред. Л. П. Бойко] ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : КНУКіМ, 2025. – 497 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A842666** У колективній монографії представлено міждисциплінарне осмислення трансформації культурної ідентичності, пам'яті та мистецьких практик у контексті глобальних, соціальних і технологічних викликів. Проаналізовано культурні явища в історичній, воєнній, урбаністичній, подієвій та цифровій перспективах, приділяючи увагу локальним і глобальним процесам, зокрема культурі спротиву, івент-індустрії, цифровій інклюзії та ролі штучного інтелекту в мистецтві, взаємодії мистецтва з соціальними, політичними та технологічними змінами в

умовах сучасного світу – світу, де наука технології глобальні виклики й нові форми комунікації постійно впливають на культуру.

13. Катеринич П. Медіаімперія завдає удару у відповідь: як люди Трампа купують Голлівуд і чому це загроза для CNN (і України) [Електронний ресурс] / Петро Катеринич // Дзеркало тижня. – 2025. – 11 груд. — Електрон. дані. Проаналізовано вороже поглинання «Warner Bros. Discovery» компанією «Paramount Skydance» за 108 млрд доларів як політичний проєкт перерозподілу контролю над американським медіапростором. Ключовим активом угоди називається телеканал «CNN», можливий контроль над яким створює ризики для незалежної журналістики та міжнародного висвітлення війни в Україні. Показано роль родини Еллісонів, Джареда Кушнера та близькосхідних суверенних фондів у фінансуванні угоди, наголошуючи на конфліктах інтересів і потенційному зовнішньому впливі. Приклад трансформації «CBS News» подається як застереження щодо майбутніх змін редакційної політики «CNN». Окремо підкреслено сприятливе для угоди регуляторне середовище за адміністрації Трампа та ослаблення антимонопольного контролю. Зроблено висновок, що консолідація медіа веде до переходу від корпоративної об'єктивності до олігархічної ангажованості, що безпосередньо загрожує інформаційній підтримці України. Текст: <https://zn.ua/ukr/usa/mediaimperija-zavdaje-udaru-u-vidpovid-jak-ljudi-trampa-kupujut-hollivud-i-chomu-tse-zahroza-dlja-cnn-i-ukrajini.html>

14. Катишев К. Родини загиблих під час війни журналістів отримають державну допомогу [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 13 груд. – Електрон. дані. Як повідомила у Телеграм Прем'єр-міністр Юлія Свириденко, уряд розпочинає виплату одноразової державної допомоги у разі загибелі або поранення журналістів під час виконання ними професійних обов'язків. Цю фінансову підтримку закладено у державний бюджет на 2026 р.; виплати здійснюватимуться через «Держкомтелерадіо»; першу – нададуть батькові журналістки Вікторії Роциної, яка загинула в російському полоні. За словами глави уряду, це питання справедливості перед тими, хто самовіддано шукав правди, документував

факти російських злочинів і втратив через це життя. Вона додала, що з початку повномасштабного вторгнення РФ вбила 21 журналіста під час виконання службових обов'язків, серед яких є як українці, так і іноземці; всі ці злочини мають отримати належну правову оцінку.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4840183-rodyny-zahyblykh-pid-chas-viiny-zhurnalistiv-otrymauit-derzhavnu-dopomohu>

15. **Липчанський М. В Києві демонтують пам'ятники Булгакову й Ахматовій** [Електронний ресурс] / Максим Липчанський // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 19 груд. — Електрон. дані. *Йдеться про рішення Київської міської ради усунути з публічного простору столиці ще 15 об'єктів та елементів, пов'язаних із Російською імперією та СРСР. Нагадано, що відповідно до рішення Київради від 13.07.2023, до переліку об'єктів, які підлягають усуненню, внесено 251 пам'ятний об'єкт. Ще 36 об'єктів готують до демонтажу або коригування балансоутримувачі. Окремо 37 об'єктів є пам'ятками культурної спадщини, тому роботи з ними можливі лише після погодження з Міністерством культури України. Наразі буде демонтовано / оновлено, зокрема: пам'ятники Дмитру Мануїльському, Михайлу Глінці, Анні Ахматовій, Михайлу Булгакову; знак Київ – місто-герой із радянською зіркою; пам'ятний камінь до 100-річчя Леніна; меморіальні дошки Петру Чайковському та Шевченківському райкому КП(б)У; пам'ятний знак «Нульовий кілометр» (Глобус біля Майдану Незалежності) оновлять — із нього зникнуть назви російських міст, а українські скоригують відповідно до актуальних та ін.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/kyiv/4841679-v-kyievi-demontuuit-pamiatnyky-bulhakovu-y-akhmatovii>

16. **Лиса А. В Україні пропонують встановити 7 січня Днем програміста** [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 24 груд. – Електрон. дані. *Як повідомив народний депутат Олексій Гончаренко, Кабінет Міністрів України (КМ України) погодив Указ Президента України Володимира Зеленського, встановивши День програміста, який святкуватимуть 7 січня. За словами депутата, відповідно до проєкту указу професійне свято пропонують установити, враховуючи внесок фахівців*

із інформаційних технологій у розвиток цифрової економіки та цифрової безпеки України, що відіграє важливу роль у зміцненні безпеки та обороноздатності України, а також із метою розвитку ІТ-індустрії. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4842854-v-ukraini-proponuuut-vstanovyty-7-sichnia-dnem-prohramista>

17. **Лиса А. Рада підтримала законопроект про загальнонаціональну хвилину мовчання** [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 16 груд. – Електрон. дані. Вказано, що Верховна Рада України (ВР України) 16.12.2025 проголосувала у першому читанні проєкт закону № 14144 щодо вшанування пам'яті загиблих унаслідок повномасштабного вторгнення РФ. Мета документа – визначення на законодавчому рівні загальнонаціональної хвилини мовчання як щоденного комеморативного заходу у сфері національної пам'яті. Законопроектом пропонується: внести зміни до Закону «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу» та Кодексу цивільного захисту України; проводити загальнонаціональну хвилину мовчання щоденно о 9 годині 00 хв.; органи державної влади та місцевого самоврядування мають забезпечити інформування про початок і завершення загальнонаціональної хвилини мовчання на підприємствах, в установах, організаціях, які належать до сфери їх управління. Наголошено, що ухвалення ініціативи, зокрема, сприятиме формуванню культури пам'яті, вихованню поваги до героїв і відповідальності живих перед загиблими. Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4840858-rada-pidtrymala-zakonoproiekt-pro-zahalnonatsionalnu-khvylynu-movchannia>

18. **Літвин І. У світі за рік вбили 67 працівників ЗМІ** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 9 груд. – Електрон. дані. Наведено дані зі щорічного звіту про свободу преси, опублікованому організацією «Репортери без кордонів» (RSF). Зокрема зафіксовано щонайменше 53 із 67 працівників ЗМІ, вбитих між 01.12.2024 та 01.12.2025, які стали жертвами воєн або злочинних мереж. Найбільше журналістів було вбито за останній рік у Газі – 43 %; Мексика – друга

найнебезпечніша країна у світі; Сирія – країна з найбільшою кількістю медіафахівців із невідомою долею. Наразі 503 журналісти перебувають у в'язницях у 62 країнах світу; більшість – у Китаї (121), далі йдуть РФ (48) і М'янма (47). РФ також утримує більше іноземних журналістів, ніж будь-яка інша країна, а саме – 26 українців. Йдеться і про оприлюднений рейтинг свободи преси, де наголошено на історично низькому рівні, в якому наразі перебуває світовий стан свободи преси. Крім нестабільної ситуації з безпекою та зростаючого авторитаризму, головною причиною цього є економічний тиск. Найкраще ЗМІ почуваються у країнах Північної Європи – Норвегії, Естонії, Нідерландах, Швеції та Фінляндії. Україна посідає 62-ге місце, США – на 57-му, Білорусь – на 166-му, РФ – на 171-му.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/world/4838948-u-sviti-za-rik-vbyly-67-pratsivnykiv-zmi>

19. Мінкульт виніс на громадське обговорення постанову про 1000 годин українського контенту [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 21 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури України (МК України) винесло на громадське обговорення проєкт Постанови Кабінету Міністрів України (КМ України) «Деякі питання створення українського контенту». Проєкт включає положення про організацію конкурсних комісій, порядок відбору творчих проєктів і супровідну документацію, що спрямовані на реалізацію президентської ініціативи зі створення 1000 годин українського контенту у 2026 р. Громадське обговорення триватиме 15 днів із моменту оприлюднення, до 30.12.2025, з можливістю внесення зауважень і пропозицій у письмовій формі. Проєкт є частиною ширшої державної програми, що передбачає виділення близько 4 млрд грн з бюджету на виробництво українського контенту (аудіовізуального, кіно, музики, літератури тощо), яка має сприяти укріпленню національної ідентичності, інформаційній безпеці та просуванню української мови.

Текст: <https://chytomo.com/minkult-vynis-na-hromadske-obhovorennia-postanovu-pro-1000-hodyn-ukrainskoho-kontentu/>

20. Остапа С. Комітет гуманітарної та інформполітики підтримав проєкти постанов про вшанування пам'яті Петлюри та відзначення пам'ятних дат на 2026 – 2027 роки [Електронний ресурс] / Світлана Остапа // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що члени Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики на черговому засіданні 01.12.2025 одноголосно підтримали проєкти постанов № 14203 «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2026 - 2027 роках» та № 14244 «Про заходи зі вшанування пам'яті Симона Петлюри». Комітет рекомендував парламенту ухвалити ці постанови і зробити це до кінця 2025 р. За словами першої заступниці голови Комітету Ірини Констанкевич, однієї з авторів постанови № 14203, до Комітету надійшло близько 3000 пропозицій від народних депутатів, Інституту національної пам'яті, громадських об'єднань тощо. Окрім історичних постатей та подій були й пропозиції щодо вшанування героїв російсько-української війни. Комітет рекомендував на державному рівні урочисто відзначити у 2026 – 2027 рр. зокрема 170-річчя з дня народження Івана Франка, 160-річчя з дня народження Михайла Грушевського, 100-річчя з дня народження Богдана Гаврилишина та ін. А також 100-річчя з дня вбивства у Парижі Симона Петлюри. Текст: <https://detector.media/infospace/article/245979/2025-12-01-komitet-gumanitarnoi-ta-informpolityky-pidtrymav-proiekty-postanov-pro-vshanuvannya-pamyati-petlyury-ta-vidznachennya-pamyatnykh-dat-na-20262027-roky/>

21. Семенюта І. Мінкульт планує створити посібник з безпеки журналістів для студентів і практиків [Електронний ресурс] / Ірина Семенюта // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 18 груд. – Електрон. дані. Йдеться про ініціативу Міністерства культури України (МК України) щодо створення посібника з безпеки журналістів, який орієнтований на студентів і практиків журналістики та має бути опублікований у 2026 р. Посібник передбачає врахування кращих європейських практик і стандартів безпеки, охоплюючи не лише фізичну, а й економічну, гендерну та онлайн-безпеку для медіапрацівників. Ініціатива була анонсована під час професійної

панелі з медіаосвіти, де наголошувалось на критичній важливості безпекових знань для підготовки фахівців у сфері журналістики. Підкреслюється значення державної підтримки та участі практиків у освітньому процесі.

Текст: <https://ms.detector.media/zhurnalistska-osvita/post/38748/2025-12-18-minkult-planuie-stvoryty-posibnyk-z-bezpeky-zhurnalistiv-dlya-studentiv-i-praktykiv/>

22. **У 2025 Дніпропетровщина випередила Київ за українізацією соцмереж** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 23 груд. – Електрон. дані. Йдеться про результати дослідження Центру контент-аналізу щодо мовної динаміки в українському сегменті соціальних мереж у 2025 р., яке виявило подальше зростання частки українськомовного контенту та зменшення присутності російської мови після певного уповільнення у 2024 р. Про це зазначила Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська. Темпи поширення української мови особливо помітні на платформах із великою молодіжною аудиторією, зокрема TikTok (зростання +29 %) і YouTube (+19 %). У регіональному вимірі Дніпропетровська область випередила м. Київ за темпами переходу на українську мову в дописах – зростання тут сягнуло 15,3 %. Одночасно зауважено, що мовне питання в Інтернет-просторі залишається чутливим і потребує постійної уваги з боку державних інституцій та власників онлайн-платформ, зокрема у сфері регулювання, контролю за дотриманням мовного законодавства та підтримки україномовного контенту.

Текст: <https://chytomo.com/u-2025-dnipropetrovshchyna-vyperedyla-kyiv-za-ukrainizatsiieiu-sotsmerezhu/>

23. **У росії створили сховище «русофобських» книжок, вивезених з окупованих територій України** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. Розглянуто створення в РДБ (Москва) спеціального фонду, сформованого з книжок, вивезених із бібліотек на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) України. Ці видання російські установи класифікують як «русофобські», «екстремістські» або «націоналістичні». Проаналізовано мотивацію російської сторони, яка подає створення фонду як наукову потребу – нібито для вивчення «генезису

русифікації». Водночас підкреслено політичний та ідеологічний характер цього процесу, що проявляється у вилученні українських книг, обмеженні доступу до них і формуванні контрольованих наративів. Розглянуто цей випадок у ширшому контексті культурної політики РФ на окупованих територіях, яка спрямована на системне витіснення українського культурного та інформаційного простору. Наголошено, що РФ масштабно фінансує знищення українських бібліотек на окупованих територіях. Наведено приклади такої політики російської окупаційної влади. Текст: <https://chytomo.com/u-rosii-stvoryly-skhovyshche-rusofobskykh-knyzhok-vyvezenykh-z-okupovanykh-terytorij-ukrainy/>

24. У Чернігівській обласній філармонії презентували виставу «НАСскрізь» за участю ветеранів Хмельниччини [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 3 груд. (№ 485). – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Чернігові відбулася прем'єра вистави «НАСскрізь» Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Старицького. Особливістю постановки є те, що акторами стали ветерани та ветеранки російсько-української війни. Режисером вистави виступив також ветеран Дмитро Гусаков. Проєкт реалізовано в межах ініціативи «Арттерапія театром», започаткованої Хмельницьким обласним театром, мета якої – залучення ветеранів до театрального мистецтва як інструменту підтримки ментального здоров'я та адаптації після служби. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/388942>

25. Українці закликають заборонити російськомовну версію сайтів [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 2 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що громадські активісти закликали підтримати петицію щодо заборони російськомовних версій сайтів в Україні. Про це йдеться у петиції на сайті Кабінету Міністрів України (КМ України). Автор петиції — громадський діяч, мовний активіст Олександр Леоненко. Він запропонував переглянути ст. 27 Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» — чинна норма дозволяє мати сайти у кількох мовних версіях. Порушено питання: для кого передбачена російськомовна версія сайтів в

Україні? Якщо для росіян, то навіщо ми створюємо сайти для нашого ворога, який прийшов з війною нас убивати? Окрім того, за словами мовного активіста, російськомовна версія українських сайтів є «колоніальним рудиментом і загрозою інформаційній безпеці України», а російська мова — «інструментом культурної та інформаційної експансії країни-агресора». О. Леоненко запропонував внести зміни до законодавства: на додачу до версії інтернет-ресурсів (зокрема вебсайтів і сторінок у соцмережах), оформленої українською мовою, можуть існувати варіанти іншими мовами — за винятком російської. Текст: <https://chytomo.com/ukraintsi-zaklykaiut-zaboronyty-rosijskomovnu-versiiu-sajtiv/>

26. **Шейгец З. Свобода совісті та національна безпека: конфлікт чи співпраця. Нотатки з експертної дискусії** [Електронний ресурс] / Зоряна Шейгец // RISU.ua : [вебсайт]. — 2025. — 22 груд. — Електрон. дані. *Йдеться про семінар «Свобода совісті та національна безпека: конфлікт чи співпраця», проведений в Українському католицькому університеті (УКУ) в межах міжнародного проєкту з вивчення свободи слова та віросповідання в умовах воєнного стану. Розглянуто поєднання права на свободу віросповідання та вимог національної безпеки в умовах російської агресії, зокрема в українсько-та міжнародно-правовому контексті обмежень під час війни. Проаналізовано конституційні й законодавчі основи свободи совісті в Україні та виклики її забезпечення, зокрема небезпеку ідеологічної інструменталізації релігійних структур, а також значення законодавства про захист конституційного ладу у сфері релігійних організацій. Також розглянуто взаємозв'язок релігійної свободи та свободи слова в медіапросторі під час війни, включаючи проблеми медіаграмотності, самоцензури, маніпуляцій і висвітлення релігійних тем. Акцентовано на необхідності збалансованої політики держави, діалогу між інституціями та розвитку громадянського і медійного дискурсів для зміцнення безпеки та релігійних свобод.* Текст: https://risu.ua/svoboda-sovisti-ta-nacionalna-bezpeka-konflikt-chi-spivpracya-notatki-z-ekspertnoyi-diskusiyi_n161112

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.
29.12.2025**